

Ю.В. ЧЕРНІЙ, заступник директора Департаменту розвитку легкої та деревообробної промисловості (Мінпромполітики України)

Г.І. РУКАВЦЕВ, канд. техн. наук, директор, **О.М. САВЕЛЬЄВА**, канд. техн. наук, завідувачка лабораторією (Український науково-дослідний інститут з переробки штучних та синтетичних волокон — АТ УкрНДІПВ)

Легка промисловість України та СОТ

The main action for light industry when entering the Ukraine in WTO are: mastering rule behaviours of the countries WTO, increasing to competitiveness to produce and confidences in the world to stabilises its quality, adduction of the domestic system to standardizations and sertification in accordance with world rule and rate.

Незважаючи на офіційну точку зору щодо неминучості вступу України до СОТ, в суспільстві й сьогодні існує два протилежних погляди на цю подію. Позитивний — базується на твердженні, що завдяки вступу виникнуть сприятливіші умови для проникнення українських товарів на світові ринки, стимулювання підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції, зменшення антидемпінгових процесів щодо неї та ін. Негативний — стверджує, що лібералізація доступу імпортерів товарів на український ринок сприятиме витисненню вітчизняної продукції, яка у більшості галузей промисловості не може конкурувати з імпортною, а це призведе до скорочення робочих місць і зниження життєвого рівня населення, падіння економіки держави тощо.

На думку авторів статті, як перший, так і другий погляди мають рацію. Однак вступ України до СОТ включає не тільки економічний, а й політичний аспект, пов'язаний з іміджем нашої держави у світі з огляду на те, що членами СОТ є порядку 150 держав, і, насамперед, найрозвиненіші, торговельні відносини України з якими мають базуватися на чинних у світі цивілізованих, єдиних для всіх держав правилах. Тому задля подолання негативних наслідків вступу до СОТ кожна з галузей промисловості, в тому числі й легка, має провести, з урахуванням своєї специфіки, аналіз готовності до функціонування в системі СОТ, розробити та реалізувати відповідні заходи. З цієї метою в 2004 р., за завданням Мінпромполітики України, УкрНДІПВ виконано науково-дослідну роботу [1].

Результат роботи — розробка основних заходів, які доцільно було б реалізувати у легкій промисловості для успішної дієздатності в системі правил, чинних у СОТ.

Заходи базуються на Рішенні Ради ЄС [2] стосовно текстильної та швейної промисловості, в якому підкреслюється специфічна ситуація у цих галузях (на наш погляд, притаманна не тільки для ЄС, а й для вітчизняної легкої промисловості), а саме: економічна та соціальна важливість даних галузей; структура, що включає, значною мірою, середні та малі підприємства; висока концентрація у певних регіонах; конкуренція, яка виникає через приєднання до правил СОТ; переважне зв'язки з країнами східної Європи (для України — СНД); відповідальність підприємств, без державного впливу, за конкурентоспроможність своєї продукції, підвищення її якості та поліпшення дизайну; відповідальність органів державної влади тільки за забезпечення для цих підприємств ясного та передбачуваного економічного і структурного середовища; високі темпи загрози імпорту із зростаючої кількості країн з низькою вартістю продукції водночас з достатньо низьким зростанням довгостроковості споживання та ін. Крім цих позитивних характеристик вітчизняна легка промисловість має, так звану, «порівняльну перевагу» за рахунок трудових ресурсів. У цьому відношенні цей сектор української економіки має суттєві потенційні можливості завдяки порівняно низькій вартості робочої сили, загальному високому освітнього рівня (був дотепер значним, нині ж частково втрачений, проте за відповідних державних зусиль може бути відновлений), спроможності оперативного пристосовуватись до вимог економічного середовища, виявляти ініціативу і творчий підхід. Якщо в нашій державі будуть створені відповідні економічні умови, що стимулюватимуть приплив іноземного капіталу, український бізнес в легкій промисловості зможе одержати вкрай необхідні для розвитку фінансові ресурси і, що не менш важливо, — передові технології, ефективні методи надання послуг у разі реалізації своєї продукції та управління своїм виробництвом, культуру ділових відносин тощо. Через специфіку галузі все це дасть швидкі позитивні наслідки.

Першим, і вкрай важливим, заходом як для управління галуззю, так і підприємствами, є вивчення правил СОТ і додержання їх у повсякденній діяльності. Без знання принципів основ СОТ неможливо функціонувати в рамках цієї організації та постачати продукцію на зовнішні ринки,

конкурувати з імпортною продукцією на внутрішньому ринку, вести відповідні переговори з країнами-партнерами, знати свої права і користуватися ними у разі розбіжності з партнерами, апелювати до наглядових організацій СОТ у випадку порушення цих прав, правильно провадити інвестиційну, антидемпінгову, захисну політику тощо.

«Правила гри» на світових ринках викладено у правових документах СОТ [3], в яких втілено підсумки Уругвайського раунду багатосторонніх торговельних переговорів (БТП) 1986—1994 рр. Організаційно результати цього раунду складаються з Угоди про створення СОТ (на основі чинної з 1947 р. Генеральної угоди з тарифів і торгівлі (ГАТТ), засновниками якої були 128 держав світу) та додатків до названого документу, що включають угоди, домовленості та інші документи, які охоплюють сфери торгівлі товарами, послугами та торговельні аспекти щодо прав інтелектуальної власності. Весь пакет документів розглядається як єдине ціле, тому будь-яка країна, щоб стати членом СОТ, має прийняти усі документи без будь-яких винятків. Для кращого розуміння документів СОТ секретаріат цієї організації опублікував допоміжний матеріал «Trading into the future: WTO» («Через торгівлю в майбутнє: СОТ»), витяг з якого подано в [3].

Вважаємо за доцільне звернути найбільшу увагу на таке.

1. Принципи торгової системи, її основи і цілі згідно з Угодою про заснування СОТ, а саме: торгівля без дискримінації, тобто взаємне надання режиму найбільшого сприяння (РНС) у торгівлі й взаємне надання національного режиму товарам і послугам іноземного походження, тобто «правила торгівлі для всіх однакові»; регулювання торгівлі переважно тарифними методами; відмова від використання кількісних та інших обмежень; транспарентність (прозорість) торговельної політики; врегулювання торговельних суперечок шляхом консультацій, переговорів тощо; можливість передречення та поширювання ринку; створення такого середовища в господарській діяльності в країні, яке б заохочувало торгівлю, інвестиції та створення робочих місць, сприяла наявності на ринку можливості вибору цін і низького їх рівня; підтримка відкритої та справедливої конкуренції; заохочування розвитку та економічних реформ, особливо в країнах, що розвиваються, та у разі переходу від неринкових систем до ринкових та ін.

2. Права і обов'язки країн-членів СОТ згідно з ГАТТ 1994, основними з яких є:

- Країна, що приєднується, як правило, дістає права, які мають решта членів СОТ, що практично означатиме припинення її дискримінації на зовнішніх ринках (хоча, наприклад, Китай не зміг домогтися прав у повному обсязі). У випадку протиправних дій з боку будь-якого члена організації, будь-яка країна може звертатися з відповідною скаргою до органу СОТ щодо врегулювання суперечок (DSB), рішення якого обов'язкові для безумовного виконання на національному рівні кожним учасником СОТ
- Кожна країна-член має право вносити пропозиції до Кабінету Міністрів СОТ щодо поправок до цієї Угоди
- Нові члени, після їх приєднання до СОТ, зобов'язані виконувати всі угоди так, ніби то вони приймали їх з моменту набуття ними сили
- Кожний член СОТ забезпечує відповідність своїх національних законів, нормативних актів і адміністративних рішень своїм зобов'язанням, що витікають з багатосторонніх торговельних угод та ін.

3. Правила торгівлі текстильними виробами і одягом, що викладені в Угоді щодо цих виробів, яка включає і перелік продукції, на яку вона розповсюджується.

Зупинимось докладніше на даній Угоді.

З початку шістдесятих років текстиль та одяг розглядалися в рамках ГАТТ як виняток, у відношенні якого використовуються особливі правила, встановлені в процесі переговорів. Ці правила викликали труднощі, з якими стикається промисловість розвинених країн внаслідок конкуренції з дешевим імпортом. Починаючи з 1974 р., текстиль та одяг в основному регулювала Угода щодо міжнародної торгівлі (МТТ). Зазначена Угода була підґрунтям, на якому багато промислово розвинених країн в рамках двосторонніх угод чи односторонніх дій встановлювали квоти на імпорту текстилю та одягу з країн, що розвиваються і мають велику конкурентоспроможність. Домовленість про інтеграцію цього сектора в звід правил СОТ (ГАТТ 1994) було досягнуто в ході переговорів Уругвайського раунду і розвивалася протягом 10 років.

Враховуючи, що десятирічний термін закінчився, не зупинятимемося на проміжних чотирьох етапах впровадження Угоди, які були пов'язані з поступовою відмовою від квот. Доречно тільки нагадати, що 2004 р. — останній в цьому періоді. Стаття 9 наголошує, що з 2005 р. всі обмеження щодо текстилю та одягу в країнах-членах СОТ закінчуються, і Угода не підлягає подовженню. В статті 1 йдеться про те, що Угода має на меті зробити можливим суттєве розширення можливостей доступу до ринку для невеликих постачальників і створення комерційно значущих торгових можливостей для нових постачальників у галузі текстильних виробів та одягу. Крім того, використання положень Угоди має сприяти поліпшенню умов експортних поставок з найрозвиненіших країн.

Щоб полегшити інтеграцію сектора текстильних виробів та одягу в рамках ГАТТ 1994, члени мають сприяти постійній автономній перебудові промисловості та підвищенню рівня конкуренції на своїх внутрішніх ринках.

Угода розповсюджується на текстильні вироби і предмети одягу згідно з Додатком до Угоди, що включає понад 600 назв продукції, яка належить до номенклатури ГС (HS) груп: 50 (шовк), 51 (вовна), 52 (бавовна), 53 (інші рослинні волокна), 54 (хімічні волокна), 55 (штапельні хімічні волокна), що включають саме волокно, пражі, нитки, тканини з них, 56 (вата, поєсть, неткані матеріали, канати та ін.), 57 (підлогові покриття, килими), 58 (спеціальні тканини, гобелени, мереживо), 59 (тканини з покриттям), 60 (трикотажні полотна), 61 (одяг трикотажний), 62 (одяг і належності, крім трикотажних), 63 (інші готові текстильні вироби і одяг, що був у використанні) та деякі вироби решти груп — 30, 39, 42, 64, 65, 66, 70, 87, 88, 91, 94, 95, 96 — сумки, капелюхи, парасольки, подушки, ремені тощо.

Таким чином, охоплено практично усі види текстильної, текстильно-галантерейної, трикотажної та швейної продукції, включаючи, так звані, «секонд-хенд», встановлення квот на які з 2005 р. для країн-членів СОТ не допускаються.

Тобто поетапно відміна квот, яка була задекларована розглядуваною Угодою щодо країн-членів, уже не розповсюджуватиметься, на погляд авторів статті, на Україну в разі вступу її до СОТ.

Мабуть Україна зможе через відповідні органи СОТ клопотатися про розповсюдження на неї передбаченого Угодою (стаття 6) спеціального захисного механізму перехідного періоду, що дає змогу членам СОТ застосовувати обмеження у відношенні окремих країн-експортерів, якщо Україна зможе довести, що як загальний імпортер будь-якого конкретного виробу, так і імпортер з окремих країн здійснюється такими темпами і в таких обсягах, що наносить серйозний збиток або загрожує таким збитком відповідній національній промисловості. Критеріями доказу таких збитків (стаття 6, п. 3) є такі економічні чинники, як обсяг продукції, що випускається; продуктивність; задані потужності; запаси; ринкова частка; експорт; заробітна плата; зайнятість; внутрішні ціни; прибуток та інвестиції. Однак жодний з них, взятий окремо або у сукупності з рештою чинників, не може бути обов'язковим підґрунтям для ухвалення остаточного рішення. Дії, що передбачені захисним механізмом, можуть запроваджуватися як за взаємною згодою після проведення консультацій, так і в односторонньому порядку, проте за додержання визначених умов і обов'язкового контролю з боку Наглядового органу з текстилю (НОТ).

Угода (стаття 5) включає низку положень щодо боротьби з можливими порушеннями зобов'язань під час перевалки і переадресування вантажів, у разі подачі підробленої декларації щодо країни походження або виробника і фальсифікації решти офіційних документів. Вона також передбачає спеціальний режим для визначення категорій країн (наприклад, тих, що не були учасниками МТТ з 1986 р., для нових експортерів, для найменш розвинених країн або для невеликих експортерів).

Стаття 7 Угоди приписує всім членам СОТ додержуватися основних правил ГАТТ 1994, а саме: розширення доступу до ринків текстильних виробів і одягу такими заходами, як зниження і зв'язування тарифів, зменшення і усунення нетарифних бар'єрів, спрощення митних, адміністративних і ліцензійних формальностей; забезпечення у відношенні до текстильних виробів і одягу — використання справедливих і рівних торгових умов в таких питаннях, як демпінг та антидемпінгові правила і процедури, субсидії і компенсаційні заходи, а також захист прав інтелектуальної власності; уникнення дискримінації імпортерів текстильних виробів і одягу під час ухвалення заходів з міркувань загальної торгової політики.

Якщо будь-який член вважає, що інший член не живив вказаних вище дій і що баланс прав і обов'язків щодо цієї Угоди порушено, то він може передати зазначене питання на розгляд у відповідні органи СОТ і інформувати НОТ. Згідно із статтею 8, НОТ, до складу якого входять Голова і 10 членів, що виступають у своїй особистості, здійснює ретельний нагляд за виконанням усіх зобов'язань.

4. Заходи щодо сприяння інвестиціям і забороні таких, що мають для міжнародної торгівлі обмежуючі та деформуючі її наслідки, згідно з Угодою з інвестиційних заходів. Надається перелік таких заходів.

5. Правила використання антидемпінгових заходів і розслідувань щодо продукції, у тому числі й легкої промисловості, як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках, згідно з Угодою щодо антидемпінгових заходів, яка дає можливість членам СОТ використовувати антидемпінгові заходи. Останні можуть бути застосовані щодо імпортованих виробів, експортна ціна яких нижча їхньої «звичайної ціни» (звичайна вартість імпортованого товару порівнюють з ціною на внутрішньому ринку країни-експортера, якщо імпортер за демпінговими цінами завдає збиток національній промисловості на території членів СОТ, що виступають як імпортери).

6. Засади, на яких базується міжнародна стандартизація, випробування та сертифікація, і які спрямовані на відмову від створення непотрібних перепон на шляху торгівлі, згідно з Угодою з технічних бар'єрів у торгівлі.

Угода визнає права країн вживати такі заходи тією мірою, у якій вони вважають це за необхідне (наприклад, для охорони здоров'я і життя людини, контролю за хворобами тварин і рослин, охорони навколишнього середовища або в інтересах споживачів). Більш того, членам СОТ не забороняється вживати заходи, які необхідні, щоб забезпечити додержання таких норм і стандартів.

Угода заохочує країни використовувати міжнародні стандарти у тих випадках, коли це можливо, проте не вимагає від них будь-яких змін в національному рівні захисту безпеки внаслідок такої стандартизації. Крім того, вона заохочує взаємне визнання результатів випробувань на відповідність стандартам. Інакше мовлячи, якщо влада країни-експортера встановить, що продукція відповідає технічному стандарту, чинному в цій країні, то влада країни-експортера має, як правило, визнати цей висновок.

Технічні регламенти не мають чинити на торгівлю більше обмежувальних дій, ніж це необхідно для досягнення законних цілей, беручи до уваги ризики, які б виникли у разі їх невиконання. Такими законними цілями є, наприклад, вимоги національної безпеки; запобігання практиці обдурювання; захист здоров'я чи безпеки людей, тварин чи рослин, або охорона навколишнього середовища. Під час розробки національних технічних; регламентів необхідно враховувати аналогічні міжнародні документи. В разі, коли національний документ не відповідає міжнародному і може чинити суттєву дію на торгівлю решти членів СОТ, член, що підготував такий регламент, має пояснити його необхідність.

Стаття 5 регламентує принципи оцінки відповідності товарів технічним регламентам і стандартам. Процедури оцінки відповідності не мають чинити перепон міжнародній торгівлі Вони мають враховувати тільки ризики, пов'язані з наведеними вище чинниками. Вибір площадок, що використовуються для такої оцінки, не має чинити надлишкових перепон для заявників або їх агентів.

7. Процедури регулювання і ліцензування імпорту в разі потреби в ньому для захисту вітчизняного ринку згідно з Угодою з процедур ліцензування імпорту.

8. Умови і процедури боротьби з субсидіями (фінансовими сприяннями з боку державних органів, що спрямовані, наприклад, на продаж і використання вітчизняних товарів замість імпортерів) трьох категорій: таких, наслідком яких є вжиття санкцій з боку СОТ, і таких, що не призводять до санкцій, а також щодо застосування державою-експортером захисту свого ринку для компенсації впливу таких субсидій — згідно з Угодою з субсидій і компенсаційних заходів.

9. Правила використання захисту галузей промисловості (у нашому випадку — легкої) від зростаючого імпорту, який спричиняє або може спричинити значний збиток національній промисловості, правил звертання до своїх урядів з пропозиціями щодо такого захисту, процедур здійснення цього захисту та ін. — згідно з Угодою із захисних заходів.

10. Системи урегулювання суперечок, що можуть виникати між партнерами по СОТ в разі порушення одним (чи кількома) з них правил, що призводять до відповідних збитків у решти партнерів — згідно з Угодою щодо урегулювання суперечок.

11. Інші правила (наприклад, щодо походження товарів, захисту інтелектуальної власності тощо) — згідно з переліком всіх основних документів СОТ, поданих в Угоді про заснування СОТ і додатків до неї [3].

Основним заходом щодо функціонування легкої промисловості в СОТ є підвищення конкурентоспроможності продукції, на погляд авторів статті, у такий спосіб:

- a) Відновлення та розвиток вітчизняної промисловості хімічних волокон та ниток (поліамідних та віскозних), створення нових виробництв з випуску поліпропіленових волокон.
- b) Проведення, орієнтовуючись на досягнення провідних фірм світу, науково-дослідних робіт щодо створення розширеного асортименту хімічних волокон та ниток нового покоління, — ультратонких, порожнистих, з різними формами перетину; створення на вітчизняних підприємствах (з використанням їхніх технічних можливостей) власних середньо- та малотонажних виробництв волокон з унікальними специфічними властивостями — термостійкістю, надміцністю, хемостійкістю тощо (наприклад, вуглецевих, армалону, поліфену, оксалону, аріміду), висока технічна ефективність застосування яких перекриває витрати на вирішення технічних і екологічних питань.
- c) Ефективне використання світових ресурсів сировини нового покоління, яка дасть змогу виробляти високогігієнічні, екологічно чисті вироби з м'яким пружним грифом, високою еластичністю та міцністю, а введення до полімеру різних домішок надаватиме виробам різноманітні ефекти, у тому числі терапевтичні (функціональні, антиревматичні, анталергічні, дезодорувальні й таке ін.).
- d) Використання сучасного устаткування і технологій, модернізація текстильних виробництв, зношеність основних фондів яких сягає понад 50%.

Враховуючи, що одним з важливіших аспектів конкурентоспроможності є безпека продукції легкої промисловості, яка на світовому ринку стала головним чинником вибору споживачем тієї чи іншої продукції, то чи іншого виробника, з огляду на необхідність приведення чинної вітчизняної методології оцінки безпеки продукції у відповідність до міжнародної [4] доцільно було б, щоб Мінпромполітики України організувало роботи з реального впровадження ДСТУ 4239:2003 «Матеріали та вироби побутового призначення текстильні і шкіряні. Основні гігієнічні вимоги» у такій послідовності:

- ◆ Створення, принаймні, однієї галузевої або міжгалузевої (разом з МОЗ України) лабораторії для оцінки вказаних у названому документі показників (придбання сучасного випробувального обладнання, навчання персоналу, наприклад, в Польщі — Інститут Тісotextil (Lodz), з яким УкрНДІПВ має наукові контакти і який вже запровадив міжнародні методи і системи щодо текстилю та одягу), сприяння проведенню акредитації випробувальної лабораторії
- ◆ Розробка національних стандартів на методи цих випробувань, гармонізованих з відповідними міжнародними і європейськими, на які є посилання у відповідних Директивах ЄС (наприклад [4])
- ◆ Перегляд разом з Держспоживстандартом України номенклатури показників, за якими провадиться оцінка відповідності в законодавчо-регульованій сфері (обов'язкова сертифікація) певних виробів легкої промисловості, якщо таку буде визнано доцільною
- ◆ Сприяння створенню і акредитації органу з оцінки відповідності за показниками безпеки (доцільно на базі вищевказаної лабораторії для більш скоординованої їх роботи)
- ◆ Ініціативно разом з Держспоживстандартом проведення роботи щодо приєднання України до Європейського ЕКО-маркування згідно з відповідними Директивами ЄС щодо: загальних вимог [5], текстилю та одягу [3], взуття (№2002/231/ЄС), матраців (№2002/740/ЄС) тощо.

Наступним заходом є **реалізація в Україні прийнятих в Європі «нового підходу до технічної гармонізації та стандартів» та «глобального підходу до оцінки відповідності»** і сприяння реальному втіленню у повсякденну практику вимоги Закону України «Про стандартизацію» щодо добровільності застосування стандартів (стаття 12) доцільними є:

- ✓ Розробка технічних регламентів (з урахуванням думки організації із захисту прав споживачів) на основні види продукції легкої промисловості (волокна, текстильні та трикотажні матеріали, шкіру, одяг, взуття, підлогові покриття тощо), які б регламентували тільки основні показники (безпеки для людей, тварин, довкілля, захисту прав споживачів) та замінили десятки чинних сьогодні національних та міждержавних стандартів виду технічних та загальних технічних умов на ці види продукції
- ✓ Розробка технічного регламенту щодо відповідності зазначених вище видів продукції з огляду на Директиву ЄС 92/59/ЄЕС стосовно загальної безпеки продукції щодо споживчих товарів, який би сприяв більшій відповідальності виробника і меншій залежності його від третьої сторони (органу оцінки відповідності)
- ✓ Проведення зіставного аналізу з національними (ДСТУ) і міждержавними (ГОСТ) стандартами, гармонізованими із стандартами ISO та EN, чинних, не гармонізованих, проте розповсюджуваних на ті самі об'єкти, стандартів з метою відміни останніх
- ✓ Приведення у відповідність з міжнародними (перелазнувши відповідні стандарти) стандартизованих назв текстильних матеріалів і виробів, правил маркування їх [6]
- ✓ Розробка з метою захисту прав споживачів методів і стандартизація їх щодо збереження основних споживчих властивостей виробів легкої промисловості в процесі експлуатації
- ✓ Сприяння ухваленню в Україні Закону «Про відповідальність постачальників за випуск і реалізацію неякісної і небезпечної продукції»

Не менш важливими є **заходи щодо набуття довготривалої конкурентоспроможності** вітчизняною продукцією легкої промисловості, довіри до неї вітчизняного і зарубіжного споживача та пов'язаної з цим фінансової стабільності підприємств. Для цього необхідно:

- ◆ Переглянути основні стандартизовані вимоги до якості продукції в бік їх підвищення і приведення до рівня міжнародних вимог
- ◆ Провести оцінку здатності підприємств підтримувати стабільний рівень якості та безпечності для людей, тварин і довкілля своєї продукції шляхом розроблення та сертифікації систем управління якістю згідно із стандартами серії ISO 9000 і управління навколишнім середовищем згідно із стандартами серії ISO 14000. З метою проведення такої роботи слід організувати навчання керівного складу підприємств легкої промисловості щодо доцільності і навіть необхідності та подальшої фінансової вигодності таких робіт; з огляду на неконкретність вказаних ISO для різних галузей промисловості, розробити спеціальні стандарти-рекомендації щодо впровадження цих систем в легкій промисловості з урахуванням специфіки кожної підгалузі; враховуючи складність таких робіт, залучати до них тільки високопрофесійних фахівців

Для впровадження зазначених вище заходів доцільно організувати в системі Мінпромполітики України консультативний центр із залученням провідних фахівців.

Докладніше всі заходи, що описані, викладено в [1].

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Аналіз готовності легкої промисловості та визначення першочергових заходів щодо вступу України до Світової організації торгівлі і подальшого членства в ній. Звіт про НДР. — УкрНДІПВ, К, 2004.
2. Council Resolution of 17 June 1992 on the textile and clothing industries (92/C 178/02). — Official Journal, C 178, 15/07/1992, p. 0003—0005.
3. Результаты Уругвайского раунда многосторонних торговых переговоров. Правовые тексты (неофициальный перевод), РФ.
4. Commission Decision of 15 May 2002 establishing the ecological criteria for the award of the Community eco-label to textile products (2002/371/EC).
5. Regulation (EC) №1980/2000 of the European Parliament and of the Council 17 July 2000 on a revised Community eco-label award scheme Official Journal, L 237, 21.09.2000, p. 1—12.
6. Directive 96/74/EC European Parliament and of the Council of December 1996 on textile names — Official Journal, L 169, 27.06.1996, p. 74. Commission Directive 97/37/EC 19.06.1997 — adapting to 96/74/EC